

בבא מציעא קיד-א

עניין: מעשה דאליהו בבית הקברות

מהר"ל חידושי אגדות

ויש לפרש כי לכך נגלה אליו אליהו בבית הקברות ולא במקום אחר שמפני שהיה מצטער רבה בר אבוח על שלא היה לו כל צרכו וגם היה בלא כבוד, נגלה עליו אליהו ז"ל בבית הקברות של גוים כי מה שקברי גוים אין מטמאין, בזה שאין העושר שהוא בעולם הזה דבר שיש בו ממש, שהרי האומות יש להם עושר גדול ולאחר מיתתם הם העניים הגמורים שאין עני אלא המת שאין לו עושר של כלום, וגם אין לו תורה ומצוות, ונחשבים כמו הבהמה שאין הבהמה מטמא באוהל, רק קברי ישראל מטמאים בשביל שיש להם תורה ומצוות, וזהו טעם הטומאה כי כל דבר שהוא שנוי יוצא מן סדר ומנהגו של עולם הוא מטמא, שהוא דבר זר, ואסור לנגוע בו ולקרבו אליו רק מחוץ למחנה יהיה מושבו, ולא היה ראוי שיהיה המיתה לאדם, בפרט ישראל, כי אדם הראשון נברא שיהיה חי לעולם אם לא היה החטא גורם שהביא המיתה לעולם, ולא האדם בלבד, אף הבהמות היו חיים לעולם רק שנתן גם לבהמה מעץ הדעת (ב"ר פי"ט) ולכך כל אלו המיתה שנוי להם ומטמאים, ויותר ראוי שיהיה לאדם, שנברא בצלם אלקים, החיות לעולם, ולפיכך האדם יש לו טומאה יותר, ולפיכך אין העושר רבוי הקנייני נחשב לדבר מה שאחר מותו נקרא עני שבעניים, רק העושר הוא התורה (שנא') [שנשאר] לו אחר מותו כמ"ש ז"ל (אבות פרק י') שאין מלוין לאדם בשעת פטירתו לא כסף וזהב ולא מרגליות אלא תורה ומעשים טובים, וא"כ אין העשירות רק תורה ומעשים טובים, וזה בוודאי הוא עיקר העושר.

ומה ששאל אליו מניין שמסדרין לב"ח, מפני שהיה מתבונן וחשב כי על כל צער אשר יש בעניות שלו הוא לפעמים רע לבריות כאשר אין לו לשלם ולפעמים המלוה עני גם כן מאוד והוא יחזיק בשל חבירו שהוא עני מפני שמסדרין לב"ח ואע"ג שאין עושה רק מה שהתורה התירה בו, מ"מ בא מזה היוק לאדם ואין זה ראוי לאדם, ושאל את אליהו מניין שמסדרין לב"ח, וכן היה מתבונן כי ע"י העניות לפעמים אינו רשאי לעבוד בוראו שפעמים לא יוכל לכסות ערותו מחמת עניות שלו שנתן כליו לכובס ואין לו אלא חלוק אחד והוא אסור להזכיר את השם ולפיכך שאל אותו מניין לערום שלא יוכל לברך ולהזכיר את השם, הרי עניות גורם שני דברים הא' שעל ידו מגיע דבר שהוא אינו טוב לבריות ודבר זה כאשר מסדרין לב"ח וישאר לו של חבירו בידו והוא אוכל ושותה בו ובוזה ודאי חסרון נחשב אליו כאשר אינו טוב לבריות, וכן לפעמים אסור להזכיר את השם והוא מרוחק מן השם יתברך, אע"ג ששניהן כדין תורה זה מסדרין אליו כדין וזה אינו מברך כדין, מכל מקום יש בזה חסרון כאשר אינו טוב לשמים ואינו טוב לבריות וחסרון הוא אליו דבר זה. האדם מה שמכסה על ערותו, כלל הדבר שהיה מתבונן בחסרון של אדם כאשר יש לו העוני והפך זה המעלה אשר יש לאדם ע"י העושר, וכאשר היה מתבונן בזה נגלה אליו אליהו לתת לו תשובה ולתקן לו מה שאפשר לו לתקן ג"כ כבוד שלא יחסר.